

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	6 januari 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-1416	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	823A692E	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	9 augustus 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen nestplaats 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Valkenheide 40 Maarsbergen

Op 9 augustus 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecogroen B.V. namens Stichting Pluyn Onderwijs, voor de locatie Valkenheide 40 Maarsbergen (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-1416.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen, van nesten en rustplaatsen van de huismus voor de periode van de verzenddatum van het besluit tot en met 1 januari 2024.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de herontwikkeling van het plangebied tot een zorgterrein voor kind en jeugd waarbij twee gebouwen worden gesloopt, een gebouw gerenoveerd en nieuwbouw wordt gerealiseerd. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 1 januari 2024.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 12 oktober 2021 en 8 december 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De huismus is beschermd op grond van artikel 3.1 van de wet.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

a) **Afweging van andere bevredigende oplossingen**

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

Bij de zoektocht naar een nieuwe locatie zijn, vanwege het geschetste grote maatschappelijke belang van het vraagstuk, twee zaken bepalend. Enerzijds is dit de deadline; er moet voorkomen worden dat de kwetsbare kinderen die hier komen te wonen in 2023 op straat komen te staan. Anderzijds is het van belang dat de nieuwe locatie zich binnen de regio Utrecht op niet al te grote afstand van Zeist bevindt. Nationaal zijn er afspraken gemaakt over de landelijke dekking van gesloten jeugdzorg omdat men ernaar streeft dat jongeren zo veel mogelijk naar een instelling in de eigen regio gaan. Dit is enerzijds van belang voor de continuering van de behandeling na vertrek uit de gesloten jeugdzorg en anderzijds van belang voor de bereikbaarheid van de locatie voor ouders of voogd. Pluryn is in de regio Utrecht de enige aanbieder voor deze vorm van gesloten jeugdzorg. Het is daarom van belang dat de nieuwe locatie zich binnen de regio Utrecht op niet al te grote afstand van Zeist bevindt.

Nadat besloten is dat Valkenheide de enige geschikte locatie is om het voorgenomen project te realiseren, is gezocht naar de geschikte locatie binnen Valkenheide. Vanwege onderstaande punten is het aangewezen plot de enige reële mogelijkheid:

- *Het plot ligt relatief afgezonderd van andere kwetsbare doel-/zorggroepen. Vanuit zorgperspectief wil Pluryn te allen tijde voorkomen dat er een wisselwerking kan ontstaan tussen de doelgroepen. Andere in aanmerking komende plotten lagen centraal op het terrein, wat niet resulteert in de gewenste afzondering en afstand tot andere doelgroepen;*
- *Het plot is gelegen naast de school VSO de Sprong waar de jeugdigen hun onderwijs zullen ontvangen. Vanuit veiligheidsoogpunt en kans op ontsnapping is dit een belangrijke eis;*
- *Het plot biedt voldoende ruimte voor 44 wooneenheden inclusief ondersteunende functies;*
- *Zo min mogelijk verlies van bestaand vastgoed; in bouwvlak B moest meer vastgoed worden gesloopt om binnen het bestemmingsplan te blijven;*
- *Zo kort mogelijke doorlooptijd tot aan oplevering;*
- *Mogelijkheden kunnen binnen bestemmingsplan worden uitgevoerd.*

Inrichting

De enige inrichting die voor huismus gunstig zou zijn, is een inrichting waarbij de huidige bebouwing blijft bestaan. Het niet slopen van de bebouwing is echter geen optie. Dit type jeugdzorg kent zeer specifieke huisvestingseisen. De bestaande huisvesting op het terrein voldoet niet aan deze eisen. Er is onderzocht of de panden door middel van renovatie weer geschikt kunnen worden gemaakt voor de doelgroep. De panden op het gehele terrein zijn echter sterk verouderd. Met uitzondering van de sport- en onderwijsgebouwen zijn alle panden op het terrein 40 jaar of ouder. Dit betekent dat de panden zijn afgeschreven en de kosten van renovatie van deze omvang niet in verhouding staan met de baten. Zodoende dient er nieuwbouw te worden gerealiseerd.

Werkwijze

Bij de werkwijze zoals deze in voorliggend activiteitenplan is uitgewerkt, wordt huismus zoveel mogelijk ontzien. Aangezien de werkwijze er binnen de mogelijkheden op is gericht om schade aan huismussen, hun nesten, eieren en jongen te voorkomen en de mussen ruimvoldoende alternatieven te bieden, is huismus niet gebaat bij een andere werkwijze.

Planning

De planning is volledig aangepast aan de functie die het projectgebied heeft voor huismus. De woning wordt buiten de broedperiode ongeschikt gemaakt voor huismus. Een alternatieve planning is niet ten bate van huismus.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de huismus heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". U geeft hierover het volgende aan:

De gesloten jeugdzorg is een vorm van zorg die bedoeld is voor jongeren met ernstige (gedrags)problemen. Deze jongeren hebben bescherming nodig tegen zichzelf en anderen, denk bijvoorbeeld aan agressieve of suïcidale jongeren of jongeren die problemen hebben met loverboys. Gesloten jeugdzorg is een gedwongen opname, het is in belang van de jongeren, de omgeving en daarmee de volksgezondheid dat zij een behandeling krijgen in een gesloten setting omdat dit voorkomt dat zij zich onttrekken aan de benodigde zorg. Onttrekken aan de benodigde zorg kan zeer ernstige tot levensbedreigende gevolgen voor de jongere of de omgeving hebben.

Uit het bij de aanvraag gevoegde "Bovenregionaal Plan Flevoland – Utrecht Transformatie vastgoed JeugdzorgPlus Pluyn" van 29 maart 2021 is inderdaad gebleken dat er sprake is van behoefte aan jeugdzorginstellingen in de regio.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk het belang van de volksgezondheid. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling huismus

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één nestplaats vastgesteld aan de oostkant van het gebouw aan de Valkenheide 40. Een kaart met de locatie van de aangetroffen nestplaats is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Landelijk

Voor huismus is de landelijke staat van instandhouding 'matig ongunstig' (WOT Natuur & Milieu, 2020; BIJ12, 2017). Door inspanningen van vogelwerkgroepen, gemeentes, natuurinclusief bouwen en een grotere belangstelling onder particulieren voor vogels lijkt de afname van huismus gestopt (Goudbeek, 2018). De voornaamste bedreiging voor de staat van instandhouding is het grote aantal verduurzamingsprojecten dat momenteel plaatsvindt, waardoor nestplaatsen verdwijnen.

Regionaal

De regionale staat van instandhouding van de huismus is niet bekend uit literatuur. Als het gevolg van verduurzamingsprojecten van woningen en versterking van particuliere tuinen verdwijnen ook in de regio Utrecht nestplaatsen en leefgebied. Echter wordt er bij verduurzamingsprojecten in toenemende mate rekening gehouden met verblijfplaatsen van huismussen en worden er maatregelen getroffen om schade te mitigeren. Ook is er in toenemende mate aandacht voor natuurinclusief bouwen en soort specifieke maatregelen voor de huismus. Desondanks wordt ingeschat dat de regionale staat van instandhouding matig ongunstig is.

Lokaal

In de omgeving van het projectgebied zijn diverse woningen en erven met groenelementen aanwezig die geschikt zijn als habitat voor de huismus. Uit de NDFF zijn op dit soort erven in een straal van enkele honderden meters rond Valkenheide tientallen waarnemingen (<vijf jaar oud) van huismus bekend. In de omgeving is geen sprake van een afname van geschikt leefgebied van de huismus door bijvoorbeeld grootschalige renovatieprojecten of grootschalige sloop van woningen en tuinen. Op basis hiervan wordt ingeschat dat de lokale staat van instandhouding van de huismus gunstig is.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden wordt één nestplaats van de huismus vernield. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van een verbodsbepaling uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecogroen B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Mevr. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

- De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen. Als in een later stadium blijkt dat er noch voor een andere beschermde soort en/of functie van een beschermde soort aanvullend ontheffing moet worden aangevraagd dan moet direct contact worden opgenomen met het bevoegd gezag om de ontheffing hierop aan te vullen.
- Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
- Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

- De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
- Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

- De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
- Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

- De maatregelen, genoemd in:
 - a. hoofdstuk 6 van het activiteitenplan van 8 december 2021;
 - b. memo aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Valkenheide 40 Maarsbergen van 8 december 2021;
 - c. hoofdstuk 5.2 van 'Natuurtoets en advies groene leefomgeving Valkenheide' van 8 oktober 2021, (bijlage 4 bij dit besluit) moeten worden opgevolgd.

Na afloop van de werkzaamheden

- Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

(Bron: "Activiteitenplan herinrichting Valkenheide" van 8 december 2021)

Bijlage 3: Kaart aangetroffen nestplaats

Figuur 4.1 Locatie huismusnest (gele cirkel) aan de oostkant van het gebouw met de naam 'Zilverreiger' (Foto: Jan Koschorrek, Ecogroen).

Figuur 4.2 Locatie huismusnest (gele punt) in de Zilverreiger aan de noordoostkant van het projectgebied (Bron kaartondergrond: PDOK.)

(Bron: "Activiteitenplan herinrichting Valkenheide" van 5 augustus 2021)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

6.1 Maatregelen

6.1.1 Algemeen

1. Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol is op de locatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd;
2. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten worden de betreffende werkzaamheden direct gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder¹. Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
3. De werkzaamheden worden begeleid door een ter zake kundig ecooloog (ecologisch toezichthouder) met kennis op het gebied van huismus;
4. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt;
5. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.

6.1.2 Ongeschikt maken bebouwing

6. Het ontoegankelijk maken van de bebouwing aan Valkenheide 40 en 40z1 wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van huismus. De broedperiode van huismus loopt globaal van april tot en met eind augustus, maar kan afhankelijk van de weersomstandigheden korter of langer zijn. Het exacte moment van ongeschikt maken dient in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald te worden.
7. Huismus kan ook buiten het broedseizoen gebruik maken van het nest. Het ontoegankelijk maken van het dak (met daaronder de nestlocatie van huismus) vindt overdag plaats, onder voor

¹ Een ter zake kundig ecooloog is een persoon die op hbo- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie, en/of als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (in casu bijvoorbeeld VZZ, Vogelbescherming, SOVON, et cetera).

huismus gunstige weersomstandigheden (droog, geen harde wind, geen vorst). Bij de sloopwerkzaamheden wordt het dak van de bebouwing zorgvuldig handmatig verwijderd.

8. Door het geleidelijk verwijderen van de dakpannen zullen huismussen de nestplaats verlaten als gevolg van verstoring die plaatsvindt, zonder gevaar te lopen te worden geschaad door de werkzaamheden. Het ongeschikt maken van de bebouwing gaat niet van start voordat de ecologisch toezichthouder de bebouwing uitdrukkelijk vrijgeeft.

6.1.3 Tijdelijke alternatieve nestplaatsen

9. Ter compensatie van het verloren nest zijn in augustus 2021 tijdelijke alternatieven aangeboden in de vorm van vier huismusnestkasten. De kasten zijn verspreid over de 'koelere' gevels aan de noord- en oostkant van het gebouw met adres Valkenheide 23 opgehangen (zie figuur 6.1). Conform het Kennisdocument Huismus (BU12, 2017) zijn de kasten opgehangen binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaats; in voorliggende situatie is dit ongeveer 120 meter afstand. De tijdelijke kasten zijn op tenminste 3 meter hoogte aan de gevel geplaatst, buiten bereik van roofdieren zoals katten.
10. De gebruikte tijdelijke kasten zijn van het type NK MU 08 (Vivara Pro).
11. Conform het Kennisdocument Huismus (BU12, 2017) zijn de kasten tenminste 3 maanden vóórdat de Valkenheide 40 en 40z1 voor huismus ontoegankelijk gemaakt worden opgehangen.
12. De tijdelijke verblijfplaatsen van de huismus blijven nog minimaal 3 maanden aanwezig na de realisatie van de permanente verblijfplaatsen (zie 6.1.4) zodat aan de gewenningsperiode voldaan kan worden.

Figuur 6.1 Locatie tijdelijke huismuskasten, geplaatst in augustus 2021, ten opzichte van te slopen bebouwing waarin zich de nestplaats bevindt (bovenste rode cirkel). Bron: ABC Nova

6.1.4

Permanente alternatieve nestplaatsen

13. De permanente nestplaatsen worden gerealiseerd in de nieuwbouw op de plaats van Valkenheide 40 en 40z1. Aangezien de exacte uitwerking van de nieuwbouw niet bekend is, kan nog niet gesteld worden in welke vorm de definitieve nestplaatsen worden gerealiseerd. Indien er een pannendak op de nieuwbouw komt, worden hier permanente nestplaatsen aangeboden door vogelschroot niet bij de dakvoet, maar onder de 3^e dakpan van onderen aan te brengen. Dit geeft huismus de ruimte om onder de onderste rijen pannen te broeden. Indien er besloten wordt voor dakbedekking waar verhoogd vogelschroot geen optie is, worden er in de gevel vier nestkasten ingemetseld, bijvoorbeeld van het type HMTH1 (Unitura) of MK NU 07 (Vivara). De

exacte plaatsing en uitwerking van de permanente nestplaatsen wordt t.z.t. bepaald in overleg met een huismusdeskundige.

6.2

Effectiviteit maatregelen

De maatregelen ten aanzien van huismus worden effectief geacht, omdat deze conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017) worden uitgevoerd.

Mitigerende maatregelen

2. Wij verzoeken u aan te geven op welke wijze de verblijfplaats van de huismus ongeschikt gemaakt wordt voorafgaand aan de werkzaamheden.

Antwoord

De sloop wordt uitgevoerd buiten de broedperiode van de huismus. Bij de sloopwerkzaamheden wordt het dak van de bebouwing zorgvuldig handmatig verwijderd. Door het geleidelijk verwijderen van de dakpannen zullen huismussen de nestplaats verlaten als gevolg van verstoring die plaatsvindt, zonder gevaar te lopen te worden geschaad door de werkzaamheden. Dit ook op deze manier aangepast het activiteitenplan.

Compenserende maatregelen

3. In de rapportage "Activiteitenplan herinrichting Valkenheide" van 5 augustus 2021 geeft u aan de tijdelijke verblijfplaatsen voor 1 november 2021 te plaatsen. Wij verzoeken u aan te geven op welke datum de kasten geplaatst zijn en welk type kasten geplaatst zijn, eventueel aangevuld met foto's waaruit blijkt dat de plaatsing voldoet aan de eisen die gesteld worden aan de alternatieve verblijfplaatsen zoals beschreven in het Kennisdocument huismus (BU12, 2017).

Antwoord

De nestkasten zijn geplaatst in de eerste helft van augustus 2021 en zijn van het type NK MU 98 (Nestkast Mus), artikelnr. 10366 van Vivara Pro. In bijlage 1 zijn foto's opgenomen.

4. Wanneer er gebouwen gesloopt worden is één van de te nemen maatregelen, aangegeven in het Kennisdocument, het verbeteren van de functionele leefomgeving. Wij verzoeken u aan te geven op welke manier er voorzien wordt in het verbeteren van de functionele leefomgeving van de huismus.

Antwoord

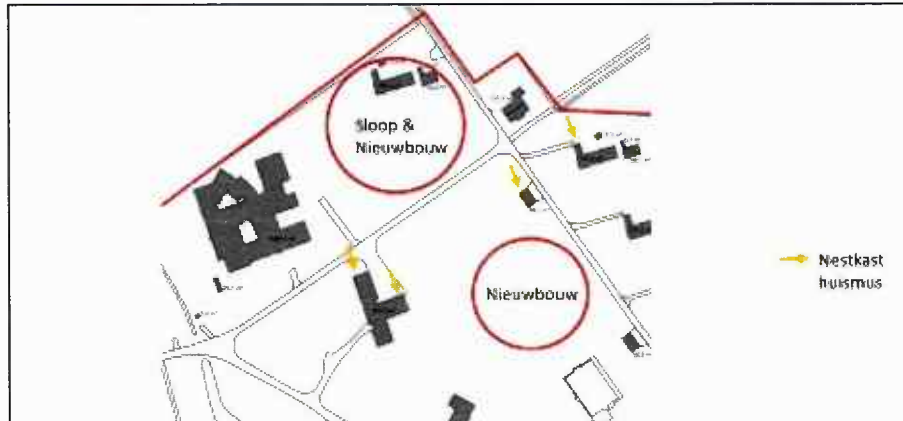
In paragraaf 4.2 'Omgevingscheck huismus' heeft een beoordeling van de functionele leefomgeving van huismus plaatsgevonden. Hierbij is geconstateerd dat er in de omgeving van de slopen woningen ruim voldoende functionele leefomgeving aanwezig is. Zo zijn er in de omgeving en geschikte gebouwen met potentiële nestlocaties en plekken voor stofbaden, drinkwater, voedsel en dekking in de vorm van groenblijvende struiken, houtwallen en klimplanten. Bij de herinrichting van het terrein wordt bovendien een plan gemaakt voor de groene inrichting van de omgeving. Hierbij worden o.a. inrichtingsmaatregelen genomen waar huismus van kan profiteren zoals de aanplant van hagen, houtwallen, opgaande planten en struiken en het aanbrengen van in het ontwerp geïntrigeerde (in pandige) nestkasten voor huismus. Deze maatregelen zijn als aanbevelingen opgenomen in de "Quickscan natuurtoets en advies groene leefomgeving Valkenheide" en worden door de opdrachtgever nader uitgewerkt bij de herontwikkeling van het terrein.

5. Wij verzoeken u aan de maatregelen toe te voegen dat de tijdelijke verblijfplaatsen van de huismus nog 3 maanden aanwezig zijn na de realisatie van de permanente verblijfplaatsen zodat aan de gewenningsperiode voldaan kan worden.

Antwoord

Akkoord, dit punt is toegevoegd in het aangepaste activiteitenplan.

Bijlage 1 Locatie en foto's nestkasten huismus (aangebracht in augustus 2021).

Figuur 1 Locatie huismuskasten in gestroopt in de omgeving (Bron: ABC Nieuw).

Figuur 2 Foto huismuskast 1. Bron: ABC Nieuw.

memo

Figure 5 Photo of the building 4. From ABCNews.

5.2 Te nemen maatregelen

De inrichtingsplannen voor het project zijn nog niet geheel bekend. In deze paragraaf geven wij enkele aanbevelingen voor een groene gebiedsinrichting en verrijking van de biodiversiteit die kunnen worden meegenomen in het uiteindelijke ontwerp van het projectgebied:

Groenelementen

Ontwikkeling zoomvegetaties

Aan de randen van het projectgebied zijn bosranden met struiken en bomen aanwezig. Door het verbreden van de zone, bij voorkeur gericht op het zuiden, kan in combinatie met takkenrillen, broeihopen en steenhopen een geleidelijke overgang van tuin en grasland via een zoomvegetatie naar bos worden ontwikkeld worden. De ontwikkeling van laag opgaande en bodembedekkende plantensoorten (klimop, kamperfoelie, zon- en schaduwplanten) naar hoger opgaande plantensoorten en struiken biedt dekking en

voedsel aan insecten, vogels, kleine zoogdieren, kleine marterachtigen, hazelworm en ringslang. De zomen kunnen eenmaal per jaar in fasen worden gemaaid, zodat altijd een deel over blijft staan om overwinterende vlinders en poppen een kans te geven om te overleven.

Droog voedselarm heischraal grasland

In het projectgebied is de bodem droog, zandig en relatief voedselarm, alleen de grasvelden zijn voedselrijk. Deze locatie is zeer geschikt voor de ontwikkeling van een droge voedselarme vegetatie met open zandige plekjes die gebruikt kunnen worden door wilde (zand)bijen en graafwespen. De open zandige plekjes kunnen ook als zandbad en voedselplek gebruikt worden door de eventuele huismussen. Door het grasland gefaseerd eens in twee jaar te maaien, ontstaat er een kruidenrijke, heischrale vegetatie. Stimulering van soortenrijkdom van de grasveldjes kan ondersteund worden door inzaai van inheemse -en zoveel mogelijk lokale- plantensoorten en kruidenmengsels. Deze bloemen en kruiden leveren veel voedsel voor vogels en insecten. Het onderhoud bestaat uit gefaseerd maaibeheer ('sinusbeheer'), gecombineerd met het afvoeren van het maaisel. Per maaibeurt blijft circa 40 % van de vegetatie staan en er wordt gewerkt met een slingerende maaipaden, zogenaamde sinuspaden. De maaibeurten moeten worden gevarieerd in ruimte en tijd. Als resultaat ontstaat heel veel variatie in (vegetatie)structuur en soorten, wat uitermate gunstig is voor de biodiversiteit (Vlinderstichting 2021). Een andere mogelijke beheermethode is het tweemaal per jaar (eind juni, eind september) maaien en afvoeren van het maaisel.

Behoud van volwassen bomen

In het projectgebied komen vele grote volwassen bomen voor. Volwassen grote bomen zorgen door schaduw voor een koeler leefklimaat en een prettige beleving door bewoners. Daarnaast bieden volwassen bomen voedsel, beschutting en nestgelegenheid voor vogels en verblijfplaatsen voor vleermuizen. Met het inpassen van zoveel mogelijk van de huidige volwassen bomen wordt de schaduwwerking en het nut voor vogels behouden.

Infrastructuur

Wadi voor afvoer hemelwater van de bebouwing

Afkoppelen van regenpijpen bij bebouwing en het afvoeren van regenwater naar een wadi in een grasveld of groenstrook is een maatregel om het gebiedseigen water langer vast te houden en verdroging tegen te gaan. Wadi's leveren door de verschillen in droge en natte omstandigheden een bijzonder biotoop aan veel plantensoorten en zodoende een bijdrage aan de biodiversiteit.

Aanleg parkeerplaatsen

Door bij de aanleg van parkeerplaatsen gebruik te maken van semi-verharding in combinatie met grasbetonstenen heeft het regenwater de mogelijkheid om naar de bodem af te voeren. Ook krijgt de parkeerplaats een groenere uitstraling. Foeragerende dieren zoals das kunnen het gebied blijven bezoeken, zeker als langs de randen van parkeerplaatsen groenstroken met inheemse, streekeigen voedselstruiken en besheesters worden aangeplant en de parkeerplaats spaarzaam wordt belicht. Ook kan een deel van het gebied (met voorkeur aan de randen) als open grasland behouden blijven.

Overige voorzieningen

Nestkasten en vleermuiskasten

Bij nieuwbouw kunnen eenvoudig in pandige vleermuiskasten of nestkasten voor huismussen en bijvoorbeeld zwarte roodstaart ingebouwd worden. Aan bomen zijn mogelijkheden om nestkasten op te hangen voor bosuil, mezen, boomkruiper en boomklever. Bij bestaande bouw zijn nestkasten en vleermuiskasten eenvoudig op te hangen aan gevels, zijmuren en onder dakgoten.

Insecten-/bijenhôtels

Solitaire bijen zijn familieleden van de bekende honingbij. In ons land komen zeker 300 soorten solitaire bijen voor. De vrouwtjes van solitaire bijen hebben wel angels maar kunnen mensen niet steken. Ze leven, in tegenstelling tot de honingbij en hommels, niet in een kolonie. Een solitair vrouwtje maakt een nestje in de grond, in een leemwand of in bestaande gangen in hout. Solitaire bijen leven onopvallend en omdat ze nooit overlast veroorzaken, kent vrijwel niemand ze. Toch zijn deze dieren, net als de honingbij, van buitengewoon groot belang voor de natuur, onder andere omdat ze bloemen bestuiven. Daarnaast worden ze gegeten door andere dieren zoals zangvogels.

Houtblokken, waarin gangen geboord zijn van verschillende diameters, vormen ideale nestplaatsen voor vele soorten bijen, zoals metsel- en klokjesbijen. Andere soorten kunnen terecht in bundels riet, bamboe of blokken leem. Door de nestgelegenheden aan te bieden op een zonnige plaats (zuidzijde) in een houten frame met overkapping wordt een optimaal insecten- of bijenhôtel gecreëerd.

Groene gevels

Geveltuinen en -beplanting zorgen voor warmte-isolatie in de winter en verkoeling in de zomer. Daarbij vangt gevelbeplanting veel fijnstof af. Afhankelijk van het type groen is een groene gevel geschikt als nestlocatie voor vogels of als voedselvoorziening voor insecten. Groene wanden kunnen worden ontwikkeld tegen blinde muren met zelf-hechtende klimplanten of klimplanten die groeien langs een geleidingssysteem of rek. Zelf-hechtende planten zijn bijvoorbeeld klimop en wilde wingerd. Klimplanten die ondersteuning nodig hebben zijn soorten zoals vuurdoorn, bruidsluier of blauwe regen.

Groene daken

Groene daken vormen een extra stukje leefgebied voor planten en dieren. Daarnaast werken ze isolerend (verkoelend in de zomer en warmte vasthoudend in de winter) en ze verminderen wateroverlast door het opvangen van piekbuien. Het meest bekende voorbeeld van een groen dak is een sedumdak. Dergelijke daken met vetplanten als muurpeper, tripmadam en wit vetkruid zijn kant en klaar te koop en kunnen worden verrijkt door lage inheemse planten van droge en voedselarme omstandigheden bij te zaaien. Door sedumdaken te combineren met zonnepanelen wordt de effectiviteit van de zonnepanelen verhoogd.

Naast het bekende sedumdak kan gekozen worden voor andere type groene daken. Zoals gras- en kruidendaken (met kruidenrijke vegetatie gebaseerd op de omgeving), een groene daktuin (een extra verblijfsruimte) of een retentiedak (een dak met extra waterreservoir).